

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ נשא, ט' סיון, ה'תשל"ג

יוצא-לאור לש"פ נשא, י"ד סיון, ה'תש"פ

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

פתח דבר

לקראת ש"פ נשא, י"ד סיון הבעל"ט, הננו מוציאים לאור התוועדות ש"פ נשא, ט' סיון ה'תשל"ג, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

אסרו חג השבועות, ה'תש"פ,
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2020 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5780 • 2020

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת ש"פ נשא, ט' סיון, ה'תשל"ג.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א קידש על היין.

א. עומדים אנו ביום השבת שלאחרי חג השבועות, שלהיותו נעלה יותר (לא רק מימות החול, אלא) גם מימים טובים (כדמוכח מזה שמלאכת אוכל נפש מותרת ביו"ט ואסורה בשבת), נעשית בו עלי' ושלימות בכל עניני חג השבועות, באופן ד"ויכולו גו"¹, מלשון עלי' וכליון עד לבחי' התענוג², שזהו כללות ענינו של יום השבת (במשך כל פרטי הזמנים שבו שנחלקים לג' הסעודות עד לסעודה השלישית), כמ"ש³ "וקראת לשבת עונג".

ולכל לראש — מתבטאת העלי' בנוגע לענין העיקרי דחג השבועות, שהוא "זמן מתן תורתנו" (אף שבזמן שהיו מקדשים ע"פ הראי' היתה יכולה להיות הקביעות דחג השבועות לא ביום מ"ת, ששה בסיון)⁴, כמובן גם מדברי הר"ן בסוף מסכת פסחים: "בהגדה .. אמרו, בשעה שאמר להם משה (בנוגע ליצי"מ) תעבדון את האלקים על ההר הזה⁵, אמרו לו ישראל, משה רבינו, אימתי עבודה זו, אמר להם, לסוף חמישים יום, והיו מונין כל אחד ואחד לעצמו, מכאן קבעו חכמים לספירת העומר .. מחשבין נ' יום לשמחת התורה, כמו שמנו ישראל באותו זמן" (שאז לא היתה הספירה לעומר, כי אם) מצד גודל תשוקתם למ"ת כו'.

ב. והענין בזה:

מלבד "זמן מתן תורתנו" — יש לחג השבועות עוד כמה שמות⁶: "חג הביכורים"⁷ ו"חג הקציר"⁸, שכל אחד מהם הוא ענין עיקרי לעצמו (ולא כמו שם אחד שיש בו כמה פרטים כו'); וע"פ תורת הבעש"ט הידועה בנוגע לענינו של השם שהוא מחי' את הדבר הנקרא בשם זה⁹, מובן, שכל אחד משמות אלו מורה על עוד ענין עיקרי בפ"ע שיש ביו"ט זה.

(1) בראשית ב, א.	(5) שמות ג, יב.
(2) ראה אוה"ת עה"פ (כרך א — מב, ב ואילך. כרך ג — תקת, א ואילך).	(6) ראה גם
(3) ישעי' נח, יג.	(7) פינחס כח, כו.
(4) ראה גם לקו"ש חכ"ב ע' 146 ובהנסמן	(8) משפטים כג, טז.
שם.	(9) ראה או"ת להה"מ בתחלתו (סי"ד). תניא שעהיחווה"א ספ"א.

אבל אעפ"כ, הענין הפנימי של כל עניני חג השבועות הוא הענין של מ"ת, שלכן קבעו לומר בנוסח התפלה "זמן מתן תורתנו" (כמו בחג הפסח, שיש לו כמה שמות¹⁰, אבל ענינו העיקרי הוא כפי שנקרא בנוסח התפלה: "זמן חרותנו"), ואין כאן המקום להאריך בזה.

ג. ובפרטיות יותר — ג' השמות של חג השבועות הם כנגד ג' הענינים שעליהם העולם עומד, כדברי המשנה בריש מסכת אבות¹¹ (וכפי שמביא רבינו הזקן בסידורו שיש נוהגין לומר פרקי אבות בכל שבתות הקיץ): "על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים" (בדוגמת ב"ד שצ"ל בו ג' דינים¹²):

חג הביכורים — שביכורים הם החלק היפה והשמן והמובחר מכל הפירות¹³ שצריך להביא לביהמ"ק — הוא כנגד קו הימין, חסד, שהו"ע הגדולה, "חד אריך"¹⁴.

חג הקציר — שענינו קצירת התבואה ממקום יניקת חיותה — הוא כנגד קו השמאל, גבורה, אלא שענין הגבורה הוא רק בגלוי, אבל בפנימיות, הרי אדרבה: דוקא ע"י קצירת התבואה יכולים לעשות ממנה "לחם לבב אנוש יסעד"¹⁵, שנעשה דם ובשר כבשרו. וע"ד שמצינו ש"עיקר ומקור כל הברכות לעולם" ("מטל השמים ומשמני הארץ גו"¹⁶, ובאופן ד"יתן ויחזור ויתן"¹⁷) המשיך יצחק דוקא, "לפי שעיקר ההשפעה בריבוי אור וחיות ביותר אינו אלא ע"י בחי' הגבורות דוקא, לפי שיש בהם תגבורת אור וחיות בכח עצום יותר מכח החסדים .. כמו הגשמים שיורדים בגבורה"¹⁸ — "גבורות גשמים"¹⁹.

ונוסף לזה יש בו גם קו האמצעי, שנקרא בשם תפארת, לפי שהיא כלולה מב' גוונים לובן ואודם המרמזים לחו"ג (כמבואר באגה"ק²⁰) — שזהו ענינו של חג השבועות, ע"ש "שבעה שבועות גו"²¹, ובספירות הם כל פרטי הספירות מחסד שבחסד עד מלכות שבמלכות, כפי שנכללים כולם ביום אחד, שזהו ענינה של ספירת התפארת שכוללת את כל

17) ב"ר פס"ו, ג. הובא בפרש"י עה"פ.

18) סידור (עם דא"ח) שער התקיעות

בסופו (רמז, א"ב [נסא, ג ואילך]).

19) משנה ריש תענית. וראה לקו"ת

ואתחנן יג, ג. תו"א שמות בהוספות קז, ב. ובכ"מ.

20) סי"ב.

21) פ' ראה טז, ט.

10) ראה גם לקו"ש ח"ז ע' 71. ועוד.

11) משנה ב. — שאומרים בשבת זו.

12) סהמ"צ להרמב"ם מ"ע קעו. חינוך

מצוה תצא. ועוד.

13) ראה ביכורים פ"א מ"ג. רמב"ם הל' ביכורים פ"ב ה"ג.

14) תקו"ז בהקדמה (ז, א).

15) תהלים קד, טו.

16) תולדות כז, כח.

הספירות, ולכן עולה עד הכתר²²; ופנימיות ענינו של חג השבועות הוא "זמן מתן תורתנו", שהרי גם התורה היא בקו האמצעי, ומצינו בה הענין דתפארת²³ כו'.

ד. וכיון שהתורה היא בקו האמצעי — הרי היא כוללת ב' הקצוות:

מחד גיסא — צריך להיות לימוד התורה באופן המביא לידי מעשה²⁴, והיינו, שהיסוד לכל ענין הלימוד הוא (כמודגש בלימוד השו"ע) בכדי לידע "את המעשה אשר יעשון"²⁵, ובאופן שיהי' המעשה כדבעי, ועד למ"ש בגמרא²⁶ שהלומד שלא על מנת לעשות הרי זה ענין של היפך החיים.

וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר²⁷ במענה לשאלה מדוע אי אפשר ללמוד ולפסוק הלכות בתורה ללא קיום המצוות בפועל — שזהו כמשל אדם רעב וצמא, שלא יוכל להבין היטב ענין שכלי²⁸, ועד"ז ברוחניות הענינים, שקיום המצוות בפועל הו"ע של אכילה ושתי' שהיא חיות לנשמה, ודוקא עי"ז יוכל להיות לימוד התורה כדבעי.

ולכן מצינו שעיקר הלימוד בזמן הזה הוא רק בארבעה סדרים, כלשון הגמרא²⁹: "בארבעה לא מצינא (בגירסא דארבעה סדרין, כגון מועד ישועות (נזיקין³⁰) נשים, שהן נוהגות בזמן הזה כזמן הבית, וקדשים נמי, כדכתיב³¹ ובכל מקום מוקטר מוגש לשמי, ואמרינן³² אלו תלמידי חכמים העוסקין בהלכות עבודה בכל מקום מעלה עליהן הכתוב כאילו מקריבין אותן בביהמ"ק), בשיתא מצינא" (בתמיהה, זרעים אינו נוהג בחוצה לארץ, וכן טהרות), שזוהי גם הסיבה שב' הסדרים זרעים וטהרות אין עליהם גמרא³³.

ולאידך גיסא — מצינו שהשלמות של לימוד התורה היא "לשמה" דוקא, לשם התורה עצמה³⁴, היינו, אפילו לא בשביל לידע את

28 ראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג.	22 ראה תו"ח נח סה, ב. המשך תער"ב
29 ב"מ קיד, ב ובפרש"י.	ח"א ע' רכ [רחצ] ואילך. סה"מ תש"ז ע' 152.
30 שבת לא, סע"א.	ועוד.
31 מלאכי א, יא.	23 ראה ברכות נח, סע"א. וראה גם
32 מנחות קי, א.	תו"מ חס"ח ע' 258 ואילך. וש"נ.
33 ראה יש"ש חולין בהקדמה. וש"נ.	24 קידושין מ, ב. וש"נ.
34 ראה לקו"ת ויקרא ה, רע"א. שלח מז,	25 יתרו יח, כ.
רע"ג. ובכ"מ.	26 ירושלמי ברכות פ"א ה"ב.
	27

ההלכה למעשה [שכן, לאחר כל העילויים שבלימוד התורה בשביל לידע את המעשה, שאז מתייגע בעומק יותר כו' כדי לכוין לאמיתתה של תורה³⁵, הרי לימוד זה אינו לשם התורה עצמה], כדאיתא בגמרא במסכת חולין³⁶ שישנו אופן בלימוד התורה שאינו נוגע כלל למעשה בפועל, כי אם באופן ד"יגדיל תורה ויאדיר"³⁷.

וב' קצוות אלו מצינו גם בהכנה למ"ת ע"י הקדמת נעשה לנשמע³⁸ — שמחד גיסא, מודגש ענין המעשה, שזוהי הדרגא היותר תחתונה, ולאידך גיסא, מודגש ענין הביטול לבעל הרצון³⁹, שזהו תכלית העילוי. ועד"ז ישנם ב' קצוות בעשרת הדברות שנאמרו במ"ת — שמחד גיסא, מדובר אודות ענינים הכי נעלים, כמו אנכי ולא יהי' לך, ולאידך גיסא, מדובר אודות ענינים הכי פשוטים, כמו לא תגנוב ולא תרצח. וכללות הענין בזה — שהחידוש של מ"ת הוא חיבור ב' הקצוות של עליון ותחתון, ובלשון חז"ל⁴⁰ (שהובא ברמב"ם⁴¹) "כל התורה לא ניתנה אלא לעשות שלום בעולם", שענין השלום הוא חיבור הפכים, שזהו לפי שהתורה היא למעלה משניהם, ולכן בכחה ויכלתה לחבר את שניהם.

ה. וההוראה מזה:

מחד גיסא — תובעים מיהודי ללמוד תורה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, שדוקא באופן כזה יכול לקבל את התורה כפי שהיא "ארוכה מארץ מדה גו"⁴²; ולאידך גיסא — תובעים ממנו שבה בשעה שלומד באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, עליו לדייק בקיום כל מצוה בכל פרטי' ודקדוקי' כפי שנתבארו בשו"ע.

וכאשר טוען: איך יכולים לדרוש ממנו שתי קצוות בבת אחת, לעמוד בתנועה שלמעלה ממדידה והגבלה, וביחד עם זה לדייק בפרטי המדידות וההגבלות שבקיום כל מצוה? — אומרים לו, שכיון שהוא עושה זאת ע"פ תורה, נותנת לו התורה כח על זה, כאמור, שכל ענין התורה הוא חיבור הפכים כו'.

ובכללות הרי זה החיבור של ב' התנועות דרצוא ושוב, כהסיפור

35) ראה המשך תרס"ו ע' שצ [תקטו] 39) ראה לקו"ת במדבר יד, א. שה"ש כב, ואילך. א. ובכ"מ.

36) סו, ב, וש"נ.

37) ישע"י מב, כא.

38) שבת פח, א.

39) הלי' חנוכה בסופן.

40) איוב יא, ט.

41) ראה תו"מ חס"ט ס"ע 96 ואילך.

42) וש"נ.

הידוע⁴³ אודות רבינו הזקן ור' אברהם המלאך, שלאחרי שעמדו בתנועה של התלהבות ודביקות כו', עמד רבינו הזקן ולקח "בייגל" כו', וכאשר שאלו אותו: מאי האי?! השיב, שהוכרח להתקשר עם דבר גשמי, כדי שלא יהי' ענין של כלות הנפש, שהרי הכוונה היא שלא להשאר במעמד ומצב של רצוא, אלא לבוא לבחי' שוב כו', והיינו, שמחד גיסא צ"ל תנועה של רצוא, אבל ביחד עם זה צריך להזהר שלא יהי' ענין של כלות הנפש, אלא לבוא לבחי' שוב דוקא.

וזהו גם הביאור בדברי הגמרא⁴⁴ בענין ארבעה שנכנסו לפרדס, ומכולם הנה רק רבי עקיבא "נכנס בשלום ויצא בשלום" — דלכאורה, החילוק ביניהם הי' רק בענין היציאה בשלום, ולמה נזכר גם ענין הכניסה בשלום? אך הענין הוא⁴⁵, שכדי שתהי' היציאה בשלום, צ"ל גם הכניסה בשלום, וזהו החילוק שבין ר"ע לכל השאר, שאצל כל השאר הי' ענין הרצוא ללא הגבלות, ואילו אצל ר"ע הי' ענין הרצוא מלכתחילה באופן שאח"כ יוכל לבוא לידי שוב.

אמנם, עדיין אינו מובן, איך יכול להיות ענין הרצוא באופן ד"נכנס בשלום" — דלכאורה, הרי כל ענין הרצוא הוא באופן של יציאה ממדידה והגבלה, וא"כ, איך יכולים לדרוש ממנו שבאותה שעה יחשוב על התכלית שבענין השוב, וממה-נפשך: אם הוא חושב אודות ענין השוב, אזי אינו עומד בתנועה של רצוא שלמעלה ממדידה והגבלה; ואם הוא עומד בתנועה של רצוא שלמעלה ממדידה והגבלה, אזי בטלים כל החשבונות וההחלטות להגביל את עצמו כו'!?

אך הענין הוא — שכאשר כל זה נעשה ע"פ התורה, אזי התורה עצמה נותנת כח שיוכלו לעמוד בשתי קצוות בבת אחת, מחד גיסא, לעמוד בתנועה של רצוא שלמעלה ממדידה והגבלה, ומאידך גיסא, שהרצוא יהי' באופן שאח"כ יוכל לבוא למעמד ומצב של שוב, במדידה והגבלה דוקא.

ו. ואע"פ שהעמידה בשתי קצוות עבודה גדולה היא — יש על זה הוראה מפרשת בהעלותך שמתחילים לקרוא בתפלת מנחה:

(43) ראה סה"ש תרפ"ח ע' 20, ובהנסמן גירסת הע"י. ירושלמי שם פ"ב ה"א. שם.
 (44) ראה סה"מ תרמ"ט ע' רנט ואילך.
 (45) חגיגה יד, סע"ב. טו, סע"ב (ע"פ וראה גם תר"מ חל"ג ע' 385. וש"נ.)

על הפסוק⁴⁶ "ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותי' כאשר צוה ה' את משה", מפרש רש"י: "להגיד שבחו של אהרן שלא שינה".

ולכאורה אינו מובן כלל: מאי קמ"ל ומהו גודל השבח של אהרן שלא שינה — בה בשעה ששמע בעצמו ממשה רבינו ציווי הקב"ה?!

וידוע הביאור בזה⁴⁷, שבשעה שאהרן הדליק את המנורה, הי' צריך לכווין את כל הכוונות שבהדלקת המנורה ברוחניות הענינים — להעלות את שבעת הנרות שרומזים לשבעת הסוגים שבנש"י כו'⁴⁸; וזהו החידוש בשבחו של אהרן, שלמרות גודל ההפלאה שברוחניות הענינים, "לא שינה" בכל מה שקשור להדלקת המנורה בפועל ממש — למלא שמן בכל נר במילואו מבלי לשפוך טיפה אחת, וכיו"ב בכל הענינים הגשמיים הקשורים עם הדלקת המנורה בפשטות!

וכיון שאהרן הוא א' משבעת הרועים של בני⁴⁹, שושבינא דמטרוניתא⁵⁰ — הרי גם הענין ד"ויעש כן אהרן", "שלא שינה", שייך לכל אחד מישראל (ע"ד המבואר בנוגע לענינו של משה שישנו בכל אחד מישראל⁵¹), כך, שיכולים לדרוש ממנו שתי קצוות הנ"ל: לעמוד בתנועה שלמעלה ממדידה והגבלה, וביחד עם זה, לעשות כל הענינים בפועל ממש בתכלית הדיוק.

וע"י אהרן, שהוא איש החסד, נמשכת ברכת ה' בכל המצטרך, בבני חיי ומזוני רויחי, וכמ"ש⁵² "יברכך ה' וישמרך וגו'", ככל פרטי הענינים שבפירוש רש"י, וללא מניעות ועיכובים — "עד מהרה ירוץ דברו"⁵³, ובאופן שנמשך על כל הדורות.

* * *

ז. המשך הביאור בענין הנצחיות דבנ"י (צבור לא מת) מצד הבחירה במ"ת (בתור השתתפות בכינוס תורה) — נכלל בשיחת יום ב' דחג השבועות סכ"א ואילך⁵⁴.

(51) תניא רפמ"ב.

(52) פרשתנו ו, כד ואילך.

(53) תהלים קמו, טו. וראה במאמר שנאמר בהתוועדות פ"ב ואילך (לעיל ע' ... ואילך). וש"נ.

(54) לעיל ע' ... ואילך.

(46) בהעלותך ח, ג.

(47) ראה תו"מ חנ"ח ע' 231. וש"נ.

(48) ראה לקו"ת ר"פ בהעלותך. ובכ"מ.

(49) כ"ה בלקו"ת שם. וראה תו"מ חנ"ג.

ריש ע' 110. וש"נ.

(50) זהר ח"א רסו, ב. ח"ב מט, ב. ח"ג כ,

א (ברע"מ). נג, ב. ערה, ב.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

ומזה מובן חומר הענין של "מיהו יהודי" — שכאשר רוצים לרשום גוי בתור יהודי, הנה נוסף על הפגיעה בעניני תומ"צ, גורמים בכך בלבול ("א טומל'ניש") בעניני העולם, שהרי החידוש של מ"ת הוא לא רק בנוגע לענינים רוחניים, עניני הנשמה, אלא גם בענינים הגשמיים שבעולם, כיון שמ"ת פעל ש"עליונים ירדו לתחתונים"⁵⁵, שע"ז נעשה שינוי בדבר גשמי, כמו בנתינת צדקה ע"י היד הגשמית כו'.

וברור הדבר שסוכ"ס "דבר אלקינו — "דבר הוי' זו הלכה"⁵⁶ — יקום לעולם⁵⁷, ו"אמת מארץ תצמח"⁵⁸, ועד שיפעל גם על אלו שבשביל כבוד המדומה כו' לוחמים נגד התורה — שגם הם ישובו להיות במעמד ומצב ד"אתם הדבקים בה' אלקיכם גו"⁵⁹, ובאופן ד"ברכנו אבינו — בכל הברכות, בבני חיי מזוני ריחי — כולנו כאחד"⁶⁰, ע"י התורה שפועלת שלום בעולם⁶¹.

* * *

ח. מאמר (כעין שיחה) ד"ה כה תברכו את בני ישראל.

* * *

ט. הביאור בענין שלא נתפרש בפירוש רש"י — בנוגע לנדבת הנשיאים, שהביאו רק "שש עגלות צב גו' עגלה על שני הנשיאים"⁶², אף שהוצרכו לשאת משא כבד של ריבוי קרשים וכו'⁶³, כיון שצריך לנצל כל

55) שמו"ר פ"ב, ג. תנחומא וארא טו. מוכן, שלא היו להם ריבוי עצים חזקים (ועוד יותר מקרשי המשכן, שיוכלו לשאת אותם)

56) שבת קלח, ב. באופן שיוכלו לעשות מהם יותר משש העגלות שהביאו הנשיאים.

57) ישע"י מ, ח.

58) תהלים פה, יב.

59) ואתחנן ד, ד.

60) נוסח ברכת "שים שלום" בסוף תפלת העמידה. וראה תניא פל"ב.

61) חסר הסיום (המו"ל).

62) פרשתנו ז, ג.

63) בפשטות י"ל, ע"פ מ"ש רש"י בפ' תרומה (כה, ה) בנוגע לנדבת "עצי שטים", "מאין היו להם במדבר" .. יעקב רבינו צפה ברוח הקודש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארזים למצרים ונטעם, וצוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים", ומזה

(* ושאיני עצי המערכה עבור הקרבת הקרבנות ע"ג המזבח, ובאופן ש"האש על המזבח תוקד בו לא תכבה" (צו ו, ה ובפרש"י), שבשביל זה הוצרכו לריבוי עצים עבור כל ל"ט השנים שהיו במדבר — כיון שלזה אין צורך בעצים חזקים (כמו ארזים וכיו"ב) זוקא, שהרי שנינו (תמיד כט, א) ש"כל העצים כשרין למערכה" (חזן מאלו שיש בהם קשרים (שם, ב ובפרש"י), או עץ שנמצא בו תולעת (ראה מדות פ"ב מ"ה)), ומספיק אפילו סוגי עצים כמו קוף ודרר שצומחים גם במדבר.

עגלה בתכלית השלימות, שלא ישאר מקום מיותר ללא צורך הקרשים. וההוראה לכל אחד מישראל שצריך לנצל כל פרטי עניניו בשלימות — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס⁶⁴ בלקו"ש חכ"ח ע' 40 ואילך.

י. בהערות על הזהר דפרשת השבוע מתעכב אדמו"ר⁶⁵ על מאמר הזהר⁶⁶ "כה תברכו את בני ישראל", ולא לשאר עמין .. למלך דבעי לאזדווג במטרוניתא .. מאן מטרוניתא דא כנסת ישראל, מאן כ"י כנסת ישראל סתם, ש"לכאורה מהו השאלה מאן מטרוניתא, הכי אינו ידוע שמטרוניתא הוא מל', ומה מוסיף בזה מה שאמר דא כנס"י. גם מהו השאלה מאן כ"י, הרי ידוע שכ"י הוא מל'. ומהו התשובה כנסת ישראל סתם, מה נתפרש בזה יותר על מה שאמר מקודם דא כנסת ישראל".

ומבאר ע"פ קבלה, ש"מה שמל' נקראת מטרוניתא .. הוא מצד שמל' שם אד' מקבלת משם הוי' דמ"ה דז"א .. והוא היחוד דהוי' אד', שזהו למטה מן החזה. כנסת ישראל, ישראל הוא בחי' ז"א שלמעלה מהחזה .. וכנסת ישראל הוא לאה המקבלת מבחי' ז"א שלמעלה מהחזה. והוא היחוד דהוי' אלקים .. כנסת ישראל סתם הוא בינה. והוא היחוד דהוי' אהי', ששם אהי' הוא בבינה .. והיינו שיש כל הג' יחודים וכו'".

אך עדיין צריך להבין מ"ש בזהר "ולא לשאר עמין" — דלכאורה, מהו הקס"ד ש"שאר עמין" יהיו שייכים לברכה שניתנת מלכתחילה לישראל דוקא, כמ"ש "כה תברכו את בני ישראל"?

יא. ויובן בהקדם הביאור בנוגע לכללות הענין דברכת כהנים — שנוסף על הברכה כשלעצמה, יש צורך להדגיש ולפעול את המשכת הברכה למטה באופן הראוי:

בברכת כהנים כתיב⁶⁷ "יברכך ה' וישמרך", ומפרש רש"י: "יברכך, שיתברכו נכסיך, וישמרך, שלא יבואו עליך שודדים ליטול ממונך". ולכאורה אינו מובן: מהו הצורך לשלול מציאות של שודדים כו' בנוגע לברכתו של הקב"ה?!

אך הענין הוא, שגם כאשר ישנה המשכת ברכתו של הקב"ה, יש מקום למניעת ועיכוב המשכת הברכה מצד ב"ד של מעלה, בגלל התערבות ענינים צדדיים, כמו ענין של חטא וכיו"ב — ע"ד שמצינו

66) ח"ג קמו, א.

67) פרשתנו ו, כג.

64) בשילוב שיחות מוצאי ש"פ נשא

תשל"ח, וי"ב סיון תשמ"ב.

65) לקוטי לוי"צ לזח"ג ע' שסט ואילך.

ביעקב אבינו שאמר⁶⁸ "קטנתי מכל החסדים וגו'", "אני ירא שמא משהבטחתי נתלכלכתי בחטא כו"⁶⁹. ומזה מובן בנדוד, שגם לאחר "שיתברכו נכסיך", יכולה להתערב סיבה צדדית שבגללה "יבואו עליך שודדים ליטול ממונך" (שאינן זה אלא מפני שכך נגזר עליו מלמעלה, ובלשון רבינו הזקן בתניא⁷⁰: "על הניזק כבר נגזר מן השמים, והרבה שלוחים למקום").

ועז"נ "וישמרך" — שהשמירה נמשכת ממקום נעלה ביותר, למעלה גם ממקור הברכה⁷¹, שמשם נמשכת שמירת הברכה, שאפילו במקום של חטא וכיו"ב, תומשך ותתקיים הברכה למטה בפועל ממש. וע"ד שמצינו ביעקב, שכאשר התיירא שמא יגרום החטא כו', התפלל להקב"ה וביקש "הצילני נא וגו"⁷² — כי, ע"י התפלה פועלים המשכה ממקום נעלה ביותר, למעלה גם ממקור הברכה⁷³, שאפילו במקום שיש חשש לגרימת החטא, יומשך קיום הבטחת הברכה למטה בפועל ממש. וזהו גם מש"נ בברכת כהנים "ישא ה' פניו אליך"⁵², שכללות הענין דנשיאת פנים הוא לפנים משורת הדין⁷⁴, היינו, שאפילו כאשר יש מקום לדין כו', תהי' ההמשכה לפנים משורת הדין — כיון שהמשכת הברכה היא ממקום נעלה ביותר, למעלה מסדר השתלשלות⁷⁵.

יב. ועוד ענין בזה — "וישם לך שלום"⁵²:

שלום — הו"ע הכי עיקרי, כמארז"ל⁷⁶ "השלום שקול כנגד הכל". ועפ"ז צריך להבין, למה נזכר ענין השלום רק בסיום הברכה, ולא בתחלתה?

אך הענין הוא, שכאשר ההמשכה היא ממקום נעלה ביותר שלמעלה גם ממקור הברכה [שלכן נמשך משם שמירת הברכה, והענין דנשיאת פנים (כנ"ל סי"א)] — יש צורך להבטיח שהמשכה זו תבוא למטה באופן שיהיו יכולים לקבל הברכה.

והענין בזה — שריבוי הברכה יכול לגרום למטה ענין בלתי-רצוי. וכפי שמצינו⁷⁷ בחוני המעגל שביקשהו שיתפלל וירדו גשמים, "עג עוגה וכו'", וירדו גשמים בריבוי גדול ביותר, עד שהוצרך להתפלל שיפסקו

68) וישלח לב, יא.

73) ראה אוה"ת פרשתנו ע' ערה.

69) פרש"י עה"פ.

74) ראה ברכות כ, ב.

70) אגה"ק סכ"ה (קלח, ב).

75) ראה לקו"ת פרשתנו כו, סע"א ואילך.

71) ראה מאמרי אדהאמ"צ פרשתנו ע' ובכ"מ.

76) תו"כ ופרש"י בחוקותי כו, ו.

רלח.

77) תענית כג, א [לגירסת הע"י].

72) שם, יב.

הגשמים, באמרו, "השפעת להם [רוב] טובה אינן יכולים לעמוד" — ולכאורה אינו מובן דיוק הלשון "השפעת להם [רוב] טובה" (ולא "השפעת להם גשמים"), בה בשעה שמדובר אודות גשמי זעף שיורדין לאבד את העולם?! — כי, גם כאשר ישנו (לא רק ריבוי גשמים, אלא) ריבוי בענין של "טובה", היינו, שגם ביחס לעולם ה"ז ענין של טובה, מ"מ, מצד ריבוי הטובה, יכולה להיות התוצאה באופן הפכי.

והמשל לזה — מאור המאיר במקום החושך, שכאשר מדליקים נר, או שנכנס אור הלבנה, או אור השמש, אזי יכולים לראות. אבל כאשר יכנס ריבוי אור גדול וחזק ביותר, ה"ז מסנוור את עיני האדם שלא יוכל לראות באותה שעה, וגם איזה משך זמן לאח"ז. והיינו, שאף שפעולת האור היא שיהי' אפשר לראות, מ"מ, כשישנו ריבוי אור גדול ביותר, ה"ז גורם פעולה הפכית.

ועד"ז בנוגע לגילוי אור רוחני — כפי שמצינו במתן-תורה ש"על כל דיבור ודיבור פרוחה נשמתן"⁷⁸, "מפני גילוי רצונו ית' .. (באופן ש) אין שם הסתר פנים כלל"⁷⁹. ולכאורה אינו מובן: כיון שכללות החידוש דמ"ת הוא בענין ההמשכה והגילוי למטה בגוף גשמי דוקא — הי' הגילוי דעשה"ד צריך לפעול חיזוק הגוף? אלא, שכאשר מתגלה אור גדול ביותר, ה"ז פועל ענין הפכי — "פרחה נשמתן"⁸⁰.

וזהו מש"נ בסיום ברכת כהנים "וישם לך שלום" — דכיון שברכה זו נמשכת ממקום נעלה ביותר, יש צורך להבטיח שההמשכה תהי' באופן שתוכל להתקבל למטה, וענין זה נפעל ע"י ה"שלום", שבכחו להגביל את האור, שלכן ה"ה "כלי מחזיק ברכה"⁸¹.

יג. ועפ"ז יש לבאר גם הצורך בשלילת שייכותה של הברכה לשאר עמין — "ולא לשאר עמין":

כאשר המשכת הברכה היא ע"פ סדר השתלשלות — אזי ההמשכה היא לישראל, ואין צורך אפילו לשלול שייכותה לשאר עמין.

אבל כאשר מדובר אודות ברכה שלמעלה מסדר השתלשלות, כברכת כהנים, שהיא באופן ד"ישא ה' פניו גו'" (כנ"ל סי"א) — יש צורך לפעול שברכה זו תומשך לישראל דוקא, "ולא לשאר עמין", שהרי ידוע⁸² שמבחי' שלמעלה מסדר השתלשלות יכולים גם הם לקבל יניקה.

נשמתן", ולא "כלות הנפש".

(78) שבת פח, ב.

(81) עוקצין בסופה.

(79) תניא פל"ו (מו, סע"א).

(82) ראה תו"מ סה"מ אדר ע' סח. וש"נ.

(80) ועפ"ז יומתק דיוק הלשון "פרחה"

ושלילת היניקה דשאר עמין ("ולא לשאר עמין") — נפעלת גם היא (כמו פעולת ההמשכה באופן שתוכל להתקבל למטה) ע"י ענין השלום.

יד. ויש לקשר כהנ"ל עם תוכן הביאור בהערות אאמו"ר — שבברכת כהנים ישנם כל ג' היחודים, הוי' אהי' (בבינה), הוי' אלקים (בו"א), הוי' אד' (במלכות):

ידוע שההמשכה מבחי' שלמעלה מהשתלשלות נעשית בדרך כלל ע"י ענין היחוד, שבו נמשך ונתגלה כח האין-סוף. ובזה גופא ישנם כל ג' היחודים, בבינה בז"א ובמלכות, היינו, שההמשכה שלמעלה מסדר השתלשלות נמשכת בכל פרטי הדרגות עד למטה.

ונמצא, שבג' היחודים מודגשים ב' הקצוות הנ"ל — שהמשכה היא ממקום נעלה ביותר, למעלה מסדר השתלשלות; וביחד עם זה, נמשכת ובאה למטה בהכלים של המקבל הראוי דוקא.

ועד כדי כך נוגעת ההמשכה למטה דוקא — שעם היות שסדר היחודים הוא שתחילה הוא היחוד בבינה, אח"כ בז"א ואח"כ במלכות, מ"מ, העיקר הוא (כמ"ש אאמו"ר) היחוד במלכות (הוי' אד'), אלא שבזה נמשך גם היחוד שבז"א ובבינה (הוי' אלקים והוי' אהי'), כיון שהעיקר הוא ההמשכה למטה דוקא.

ולהעיר גם מהמבואר בדרושי חנוכה⁸³ בענין בתי אחותי אמי ("לא זו מחבבה עד שקראה בתי כו' עד שקראה אחותי כו' עד שקראה אמי"⁸⁴), היחוד במלכות (בתי), בז"א (אחותי) ובבינה (אמי) — ש"הכל נרמז בנר חנוכה (שיש בו) ג' יחודים, הוי' אהי' (בבינה), הוי' אלקים (בו"א) הוי' אדנ"י, גימ' נר"⁸⁵ — שתכלית השלימות הו"ע ד"בת ציון"⁸⁶ (מלכות) דוקא, ו"אשת חיל עטרת בעלה"⁸⁷, כיון שהעיקר הוא ההמשכה למטה דוקא. וכמודגש גם בנר חנוכה כפשוטו, ש"מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ"⁸⁸, להאיר בחוץ דוקא. וכמו שבכללות העבודה העיקר הוא ענין העשי' דוקא, כמודגש גם במתן-תורה שהקדימו נעשה לנשמע³⁸.

*

טו. כיון שמפקחין על צרכי ציבור בשבת⁸⁹, הנה כאן המקום

(83) ראה תו"א מקץ לו, א ואילך. ובכ"מ.

(84) שמו"ר ס"פ פקודי. שהש"ר ספ"ג.

(85) תו"א שם, ד.

(89) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סש"ו סי"ב.

וש"נ.

(86) זכר"י ב, יד.

לעורר עוה"פ בנוגע לימי החופש הבאים לקראתנו, שצריך לנצל אותם בנוגע לחינוך ילדי ישראל במלוא המדה, שהרי כאן לא שייך ענין של רחמנות שלא ליתן יותר מדי... אלא אדרבה כו'.

ובענין זה צריכים לעסוק לא רק כל אלו ששייכים לענין החינוך, אלא גם בעלי עסק שאינם שייכים לענין החינוך, צריכים לעורר את המחנכים שיעסקו בזה מיד לאחרי השבת כו'.

ובנוגע לצורך באמצעים כספיים כו' — אין מה לדאוג, כיון שברור הדבר שנמשכת ברכה מלמעלה, אלא שצריך לפעול בזה בדרך הטבע, ואז יקיים הקב"ה הבטחתו: "וצויתי את ברכתי וגו'"⁹⁰, וכפי שרואים בפועל בכל הענינים, ש"אדם מקדש עצמו מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה"⁹¹.

ועד שנעשה הענין ד"בהעלותך את הנרות וגו'", להדליק את ה"נר" שבכל אחד מישראל שיאיר "אל מול פני המנורה", באופן "שתהא השלהבת עולה מאלי"⁹², ועד להדלקת הנרות כפשוטם ע"י אהרן הכהן, כש"משה⁹³ ואהרן יהיו עמהם"⁶¹.

[כ"ק אדמו"ר צוה לנגן הניגון "יפרח בימיו צדיק". ולאחרי מנחה התחיל לנגן הניגון "ניעט ניעט ניעקאָוואָ".]

93) ראה יומא ה, ב. תוד"ה אחד —

פסחים קיד, סע"ב.

90) בהר כה, כא.

91) ראה יומא לט, רע"א. תניא ספכ"ז.

92) ר"פ בהעלותך ובפרש"י.

הוספה

בי"ה. כח' מני"א תשי"ד

ברוקלין

שלום וברכה!

... מ"ש אודות מצבו הדחוק וכו' הנה האמת אגיד שאינני מבין הדבר, וכיון שבודאי יש אצלו העתק מרשימות ההכנסה שלו במשך השנה שעברה,

ובמילא יכול לחבר כל הסכומים ולראות ההכנסה שלו במשך השנה, שאז אינו מובן כלל הדוחק, ובפרט שהמחאות דצדקה לע"ע לא נתנו לגבי, וכנראה שההוצאה שלו היא בלי סדר ובמילא ווערט צוריבען, ואם כן הוא הרי בידם הדבר לתקן.

... בברכת הצלחה.

ב

בי"ה. יט' אלול תשי"ד

ברוקלין

שלום וברכה!

...נהייתי מה שעשה ס"ה מהכנסה שלו במשך השנה שעברה, אשר בודאי כשיאמר למי שהוא הסכום ואח"כ יציע לפניו את התאונותו במשך כל השנה ע"ד דוחק הגדול בפרנסה – ואז ישמע מה שיענו לו על זה. ולפלא שהרי גם לו נודע מצב העניינים בארצו"ב ובמילא יודע אַז אַזאָ הכנסה וואָלגערט זיך ניט ואפילו כשמחפשים בהתאמצות יתירה לא תמיד מוצאים משרות כאלו, והוא הדבר אשר אמרתי לו, כוונתי שכנראה הדוחק תלוי במצב ההוצאה ולא במצב ההכנסה שאפילו בשנים אלו אין להתאונן עלי, וכמדומה שאשתקד ובשנים שלפניהם היתה ההכנסה לפ"ע בגודל כזה. מובן ופשוט אַז איך פאַרגין עם מיטן]ן גאַנצען האַרצען שתגדל הכנסתו הלוך וגדול, וכמבואר בחסידות שכל ישראל בני מלכים הם וממילא מגיע להם את כל מה שהפה יכול לדבר וכו', וכוונתי רק שיראה שהתאונות שלו אינה מיוסדה על חסרון בהכנסה גשמית. ... בברכת הצלחה בכל הני"ל, וכוח"ט אשר במילא גם גוטע שטימונג בכלל כמובן.

ב

שכל ישראל בני מלכים הם: שבת סז, א. וש"נ.
וממילא מגיע להם כו': ראה לקו"ש חט"ו ע' 279 ואילך. וש"נ. וראה גם אג"ק ח"ו אגרת א'תתמב. ובכ"מ.

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת עוסק בצ"צ רב פעלים הרב נחמן ז"ל

בהרה"ח ר' פינחס ז"ל

סודאק

שליח כ"ק אדמו"ר זי"ע במדינות אנגלי והסמוכות לה

במשך חמישים וחמש שנה

נפטר י"ז סיון, ה'תשע"ד

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתו שיחיו

לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות

ולזכות השלוחים, אני"ש, התמימים ותומכי המוסדות

ד"בית ליובאוויטש" במדינות אנגלי